

**R.P. Ioannis De Lvgo Hispalensis, É Societate Iesv, Jn
Collegio Romano Eivsdem Societatis Olim Theologiae
Professoris, nunc S. R. E. Cardinalis, Dispvtaiones
Scholasticae, & Morales, De virtute, & ...**

Lugo, Juan de

Lvgdvni, 1666

III. Quem sensum habeant verba in forma huius Sacramenti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82358](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82358)

56. Ad exemplum Lazari in se ipso facile Respon-
detur. Dū enim sit ille sensus allegoricus, non est
necesss, quod sit simile in omnibus: satis est, quod,
sicut ibi ab Apostolo verē fuit solutus Lazarus, sic
ad Sacerdotem penitens verē solvatur vinculis, qui-
bus tenetur. Vivit tamen prius peccator non sem-
per vita gratiæ habitualis, sed actualis; qua dolet
de peccatis, & movet se motu vitali, & exit foras;
quæ vita est à solo Deo interius vivificante, postea
tamē vivificatur etiā à Sacerdote. Vnde inter pro-
positiones Michaelis Baij, hæc etiā prohibetur à
Gregor. XIII. Peccator penitens non vivificatur mini-
sterio Sacerdotis absolutis, sed à solo Deo, qui penite-
ntiam suggerens, & inspirans vivificat eum, & resus-
citatur; minister autem Sacerdotis solus reatus tol-
litur.

Augustinus verò, & Gregorius, videntes, illo La-
zari exēplo intelligi debent ex ipsomet Augustino
tract. 49. in Ioann. & lib. 50. homiliarum hom. 27. & in
Psalm. 101. Conclon. 2. & de verbis Domini. serm. 8.
quibus in locis dicit; Ideo Deum dici suscitare
mortuam quia clamorem suo eum vocans facit, ut
veniat foras, hoc est, foras prodeat per confessionem
peccati, quod occultum erat hoc enim ipsum pro-
dicere foras, & vivere; subiungit autem Augustinus:
Dicit ergo aliquis: Quid prodest Ecclesia, si iam con-
fessionem voce Domini suscitatus prodit? cui obiectio-
ni respondet: ipsam Lazarum attende, cum vinculis
prodit; iam vivebat confitendo, sed nondū liber ambula-
bat vinculis ireritibus; quid ergo facit Ecclesia, cum di-
ctum est, quæ solueritis, soluta erunt, nisi quod ait Do-
minus continuo ad discipulos, soluite illi, & sinit abire.
Ecce Augustin. nomine vitæ confessionem so-
lam intelligit, quam ante absolutionem Sacerdo-
tis penitens habet à solo Deo; in quo etiam sen-
su intelligendi sunt Clitovianus lib. 7. in Ioann. cap.
2; qui additus est Cyrillo Alex. & Alcuinus re-
latus à S. Thom. in Cathena super Ioann. c. 11. qui
eodem modo videntur usurpare exemplum illud
Lazari resuscitati.

57. Ad locum Ambrosij, respond. non inveniri ea
verba apud Ambros. in eo loco, in quo citantur à
Gratian. scilicet lib. 2. de Abel. & C. in c. 4. vbi Am-
brosius ita dicit; Remittuntur peccata per Dei verbū
omnis Levites interp. es, & quid exequitur est; remit-
tuntur per officium Sacerdotis, Sacramque minister iū.
In quibus verbis. contrarius potius sensus haberi
videtur potestas Sacerdotis probatur ad dimit-
tenda peccata saltem ministerialiter, hoc est, per
potestatem acceptatā à Deo. Adde si alicubi Deus
solus dicitur peccata dimittere; intelligi id debere;
auctoritate propria, & nomine suo: minister enim,
& Oeconomus qui Domini nomine donat, vel re-
mittit non dicitur donare, vel remittere nisi secū-
dum quid; donare enim, vel remittere est dare id,
quod suum est, vel condonare quod ipsi debetur;
Sacerdos autem non credit in se suo, sed Dei quando
peccata remittit; ideo non dicitur remittere sim-
pliciter, sed cum addito, scilicet nomine Dei, cui-
us minister, & Oeconomus est.

58. Ad verba Hieronymi quæ aliqui falsa existimant,
vi Scot. d. 14. q. 4. ad ultimum; alij duriora, respondeci
adhuc potest, ipsum voluisse solum reprehendere,
& reprimere nimiam licentiam, quam Sacerdotes
aliqui sibi arrogare admittendi, & reiiciendi pro
libro ab absolutione, contra quos docet, eorum po-
testatem non esse absolutam, sed certis legibus si-
gatam, quas observare debent, ut eorum sententia
valida sit, absolviendo solum eos quos Deus iudi-
cat absolutione dignos, nimirum per debitam pen-
itentiam, quod idem dixerunt Gregor. in verbis
supra citatis, & Clemens Papa 2. Constit. Apostol.

Facta, inquit, diligenti inquisitione, non penitent, di-
gnusque sit, ut in Ecclesiam admittatur, absolue in di-
cto ieiunio, &c. & Leo Papa relatus in c. Manet. 24.
quest. 1. Manet ergo (inquit) Petri Privilegium ob-
cunque ex ipsius fertur equitate iudicium. Sic ergo
Hieronymus dicit Sacerdotem non posse pro ar-
bitrio solvere vel ligare sine prævio examine: Exē-
plum autem Sacerdotum verum non est in om-
nibus simile, sed in hoc quod sicut illi prius exami-
nabant leprā, vel sanitatē, iudicant, ut cum ab immū-
ditia legali & interdicto absoluerent, vel non ab-
soluerent; sic nostri Sacerdotes debent diligenter
examinare, an penitens lepram adhuc retineat im-
penitentia, an verò eam per penitentiam abice-
rit, ut sic debite possint eos, vel à vinculis, quæ
restant absolvere, vel tanquam adhuc infirmos,
impenitentes in eisdem vinculis retinere.

Quintò obicitur argumentum supra indica-
tum, nam vel, penitens est contritus, & sic iam est
liber à peccato, vel adhuc est in peccato, & sic non
est dignus absolutione.

Respondeo penitentē cum attritione non esse
dignum immediatē gratiæ, esse tamen idoneum ut
per absolutionem gratiam consequatur.

Dicunt, hæc Sacramentum esse medicinam, ergo
non est ad vivificandum; nam medicina solum
prodest viuis.

Respondeo hoc Sacramentum esse medicinam
contra vulnera etiam lethalia, quæ licet non adhuc
attulerint mortem damnationis, & ideo homo dici
possit vivus, & curabilis; attulerunt tamen mor-
tem gratiæ, & in hoc sensu potest hoc Sacramen-
tum vivificare.

Sextò obiciunt, quia eodem modo data est Sa-
cedotibus potestas ligandi, sicut solvendi; sed illa
non est, nisi ad ostendendum aliquem iam esse li-
gatum, ergo neque hæc est, nisi ad ostendendum
esse absolutum.

Respondeo, potestatem Sacerdotis ad ligandum
duplitter declarari. Primò quatenus potest nega-
re absolutionem, & retinere peccata, quod est liga-
re negativè, sicut Deus dicitur indurare, vel exca-
care quatenus nō dat auxilia, vel lumen. Ita expli-
cant S. Thom. opusc. 22. cap. 6. Adrian. de clauibus
quest. 2. Medina de confess. quest. 5. Cordub. lib. 5.
quest. 1. & alij multi.

Secundò explicant alij illam potestatem, qua-
tenus potest Sacerdos obligare penitentem ad
satisfactionem sacramentalem. Vterque sensus
est bonus; primus colligitur ex verbis Christi
Ioann. 20. vbi potestas ligandi explicatur per po-
testatem retinendi peccata, quò significatur, reten-
tionem peccati esse actum huius potestatis. Se-
cundus etiam sensus probatur à Tridentino sess.
14. cap. 8. & canonic. vbi ex potestate ligandi col-
ligitur potestas imponendi penitentiam. Datur
etiam alius actus huius potestatis ligandi, per ex-
communicationem, quæ impedit sacramento-
rum communicationem, de quocumque autem
ex his actibus sermo sit, constat actum ligandi
non esse solum ostendere, vel declarare aliquem
esse ligatum, sed et verā cum ligare siue negativè
siue etiam positivè.

SECTIO III.

Quem sensum habeant verba in forma
huius Sacramenti?

Explicato effectu horū verborū, facilius erit iā
eorum sensus, de quo tamen variè sunt Theolo-
gorum sententiæ. Ratio autem difficilis est,

Q 4 tum

tum quia quando poenitens non est sufficienter dispositus; non absoluitur à peccatis, & per consequens forma erit falsa: tum etiam quia quando iam condonata sunt peccata, vel per contritionem, vel per aliam confessionem precedentem, non absoluitur nunc ab illis; nec enim absoluitur ille, qui vincula non habet, nec potest condonari debitum, quod non est.

*Testati de
forma Sacra-
menti Poenitentiae
liberior sententia.*

Abulensis in primis liberius de hac forma loquutus est prima parte sui defensorij cap. 5. & 6. dicens, quod proprie loquendo nec Sacerdos, imò nec Deus absoluit à culpa, vel à poena peccati. Primò quia Scriptura nūquam ita loquitur, sed dicit peccata dimitti, deleri, &c. Secundò ex Clementina prima de privilegiis, ubi Pontifex prohibet religionis absolutionem quandam ipsis non concessam, dicit nec à culpa, nec à poena, ut eorum verbis utamur, absoluant, ubi Pontifex illam indicat esse impropiam loquutionem. Tertio, quia homo nec absoluitur à culpa, quia hac iam praecessit, nec à poena, quae nondum aduenit, & per consequens nōdum obstringit, sed à reatu poenae, seu obligatione ad poenam, quae nunc etiam ligat hominem actu. Quarto, quia peccata non sunt vincula, ergo non absoluitur proprie homo à peccatis.

62.

Hac Abulensis sententia liberior est, sed errat in vocibus: nam ipse suum sensum Catholicum satis expressit, imò in cap. 7. in margine additur quaedam declaratio, quae fertur haberi in alio originali, & facta fuisse apud Eugen. Papam, quod scilicet loqueretur de absolutione propriissime dicta, & de culpa actuali, non de habituali, seu reatu ad poenam.

Matth. 16.

Modus tamen loquendi corrigendus est. Primò quia in Scriptura etiam habetur illa loquutio Mai. 18. Dissolve obligationem impietatis, &c. & Matth. 16. Quodcumque solveris super terram erit solutum, &c. Secundò quia videtur indicare transacto peccato actuali, remanere solum reatum poenae; à quo homo absoluitur, quae propositio erat una ex propositionibus Michaëlis Baij, quam receperunt Pius V. & Gregor. XIII. & refertur in illa Bulla his verbis: In peccato duo sunt actus, & reatus, siue obligatio ad poenam. Unde in Sacramento baptismi aut Sacerdotis absolutione proprie reatus peccati, dumtaxat tollitur, & ministerium Sacerdotum solum liberat à reatu. Fatendum ergo est, manere peccatum habituale seu reatum culpae, quod sit etiam propriè peccatum, & à quo poenitens absoluitur. Quid autem sit ille reatus seu macula habitualis diximus dist. 7.

Pius V. &
Greg. XIII.

Hinc constat ad fundamenta contraria. Ad verba verò illius Clementinae dicendum est, Pontificem non reprehendere vocabula, sed eorum usurpationem ab illis, qui talem facultatem ostentabant, cum illam non haberent.

63.

Denique constat, poenitentem absolui à culpa habituali, qua ligatur, haec enim est obligatio manens ad odium Dei, quando ab ipso Deo non condonatur: fatemur quidem, hoc non esse vinculum physicum sed morale, atque adeò per translationem, & metaphoram extendi vocabulum: hoc tamen non tollit, quod in eo sensu propriè dicatur homo absolui à peccatis.

Supposito ergo, quod verba illa propriè usurpentur, alij dicunt eorum sensum esse: Ego te ostendo, & declaro absolutum. Alij. Ego te libero ab obligatione subiiciendi hac peccata Ecclesiae, clauibus Alij. Ego te libero à debito poenae aeternae. Alij à debito poenae temporalis, sed haec sententiae supponunt fundamenta falsa circa potestatem Sacerdotis, quae impugnauimus scilicet praecedenti. & adhuc non soluunt difficulta-

tem; nam potest contingere, quod iam non habeat debitum poenae aeternae, nec temporalis, nec obligationem confitendi hac peccata, eo quod iam ea fuerit confessus in alia confessione, quare restat adhuc explicandum, quomodo verificentur verba in hoc etiam casu.

Alij ergo dicunt, per hanc formam significari ablationem peccati, vel quoad culpam, vel quoad poenam, vel quoad reliquias peccati videlicet quoddam inclinationes potentiarum, quae remanent ex culpa etiam post illam ablatam; & haec tolluntur magis, ac magis per absolutionem sequentem.

Hac explicatio reiicitur. Primò, quia aliquando ex vno peccato leui veniali exiguae reliquiae manent, quare non est credibile durare illas per totam vitam, per quam repetitis confessionibus potest illud peccatum dari semper pro materia absolutionis. Secundò illi habitus, qui remanent ex actu malo, nec sunt peccatum, nec etiam poena peccati, quia dimissa tota poena peccati, adhuc remanent tanquam effectus physici producti ab actu praeterito, sicut manet vulnus physicum causatum ab aliquo peccato. Ergo absolvens à peccatis, non absoluit ab illis, sed ab eorum causa.

Ab hac sententia parum distat P. Coninch. in praesent. disp. 4. dub. 8. num. 61. & sequentibus, dicens, peccatum semper remitti de nouo, quia semper manet aliqua obligatio ex ipso; quatenus etiam post ablatam culpam, & remissam poenam, manet semper aliqua indignitas, quae ceteris paribus ille, qui peccauit, minus dignus est aliquo Dei beneficio peculiari; quam alius aequè iustus, qui nunquam peccauit: hoc autem impedimentum, & minor dignitas auferitur magis, & magis per absolutionem propter gratiam habitalem, quae datur in Sacramento, ratione cuius gratiae, licet non tollatur illa indignitas propter oritur à peccato praeterito; minuitur tamen eius actiuitas appposita maiori gratiae, quae affert maiorem dignitatem, & temperat illam indignitatem ortam ex peccato.

Hic modus explicandi difficilis adhuc est. Primò quia tota illa indignitas quaecumque illa sit potest omnino auferri, & consumi, ita ut iam non possit Deus ratione illius peccati praeteriti aliquod donum homini negare, propter de facto in beatum consumpta est, nec enim peccata praeterita eos iam possunt amplius impedire ab vilo beneficio consequendo, ut fatetur idem Auctor n. 63. Ratio autè à priori est, quia sicut Deus condonando poenam, cedit iure, quod habebat ad puniendum positum hominem propter illud peccatum; & condonando culpam, cedit iuri morali; seu titulo, quem habebat ad auersionem rationabilem ab illo homine propter illud peccatum; sic potest liberè cedere, & remunciare omni iuri, & titulo morali, quem habet ad negandum aliquod beneficium illi homini ratione peccati praeteriti; neque enim est minus Dominus Deus horum iurium, quam illorum; posita autem hac cessante vniuersali, iam non manet illa indignitas, siquidem nullo modo poterit Deus moueri à peccato praeterito ad negandum huic homini tale, vel tale donum: ergo potest omnino tolli, & consumi tota illa indignitas, & titulus. Quod quidem inter homines passim fit; nam saepe ita reconciliantur, & condonant ex corde, ut dicant se nunquam ad aliquid faciendum, vel negandum, futuros memores prioris offensa, sed in omnibus se habituros, sicut si offensa non praecessisset; & tamen adhuc peccatum praeteritum esse possit materia absolutionis Sacramentalis.

Secundò contrarium modum facit, quod ex illa sequitur,

sequitur posse id, quod per Sacramentum remittitur, iterum redire ita ut iam illa remissio nihil operetur, sed reuocetur, quia per te in tantum remittitur amplius illud peccatum, in quantum datur maior gratia, quæ afferendo maiorem dignitatem impedit indignitatem relictam ex peccato præterito, nec operetur, quantum posset operari adueniente autem nouo peccato mortali, tollitur illa gratia, & per consequens manet tota indignitas ex peccatis præteritis: quæ erat prius, perinde ac si non fuisset remissa: redit ergo idem debitum quod erat dimissum, & idem vinculum, à quo per Sacerdotem fuerat penitens absolutus; quod tamen de culpa, aut pœna semel remissa negant communiter Theologi etiam de possibili, nedum de facto.

Denique displicet in P. Coninch, quod n. 55. dicit, verba Sacerdotis facere hunc sensum: *Ego tibi peccata remitto, quantum ex confessione potui cognoscere, te esse eorum reum, & esse bene dispositum ad eorum remissionem.* Hoc, inquam, displicet, quia licet Sacerdos non aduertisset ad dispositionem peccatoris cognoscendam: si tamen ipse te vera esset dispositus, esset valida absolutio; imo licet Sacerdos existimaret, illum non esse bene dispositum, si tamen haberet intentionem absoluenti, quantum posset, validè absolueret, si te vera penitens esset dispositus, non ergo est ille sensus verborum.

Alij ergo cum S. Thom. *quest. 84. art. 3. ad 5.* dicunt, sensum illorum verborum esse: *Ego tibi Sacramentum absolutiois impendo*, qui sensus verus est, etiam si peccata iam fuerint per contritionem, vel aliam confessionem dimissa, quia non significat effectum nunc poni, sed causam sufficientem ad illum effectum.

Hæc explicatio, licet quoad rem significatam vera sit, quoad modum tamen videtur difficilis, nisi amplius declaretur. Primum quia in aliis Sacramentis verba formæ non significant collationem Sacramenti, sed applicationem materiæ, vel aliquid aliud, ut verba illa, *Ego te baptizo*, significant absolutionem: illa, *hoc est corpus meum*, significant præsentiam corporis Christi, & sic de aliis: ergo illa verba *ego te absoluo*, non significant positionem Sacramenti, quia hoc esset dicere; *Ego pono hæc verba, quæ sunt Sacramentum*; cum enim Sacramentum hoc constet ex materiâ, & forma, materiâ verò ponatur à penitente, & formâ à Sacerdote, Sacerdos, dicendo: *ego pono Sacramentum*, diceret *ego pono verba, seu formam Sacramenti*, atque adeo verba illa significarent suimet positionem; quod videtur durissimum.

Secundò verba Sacramentalia usurpari debent in eadem significatione, quam ex hominum institutione habent in humano sermone; non enim possunt significare, nisi id, ad quod significandum sunt instituta; & ideo illa vox *ego*, & illa vox *te*, idem significant intrâ, & extra Sacramentum; hæc verba *ego te absoluo*, ex hominum institutione non habent significare se ipsa per significationem reflexam, sed aliquid condistinctum ab ipsis; ergo nec in Sacramento significant directè se ipsa, sed aliquid aliud.

Eodem modo arguitur contra explicationem similem, quæ videtur P. Suarez *sect. 3. num. 19.* ut sensus sit: *Ego tibi gratiam sanctificantem confero, quantum est ex se remissionem peccati.* Hæc, inquam, explicatio videtur etiam difficilis, quia ex hominum institutione non habent significare gratiæ collationem, sed remissionem debiti, & solutionem vinculi; ergo licet in hoc Sacramento causent gratiam, ipsa tamen de se id non significant: Pro quo aduertendum omnino est, in verbis Sacra-

mentalibus duplicem esse significationem, alteram quam verba habent ex hominum institutione, & quæ est propria verborum, ut verba humana sunt: Alteram vero Sacramentalem quam habet etiam materiâ, verbi gratia aqua, oleum, &c. quatenus ex Christi institutione significant gratiam, quam conferunt. Et quidem loquendo de hac secunda significatione, verba absolutionis significant procul dubio gratiam sanctificantem, sicut & confessio, & dolor, quæ est materiâ Sacramenti; nunc autem non loquimur de hac significatione, sed de illa priori, quam habent verba, ut verba humana sunt, quæ sola debet attendi ad cognoscendum eorum sensum, & veritatem, nam verba in matrimonio, v.g. solum sunt vera, quatenus significant consensum in obligationem mutuum, hunc solum sensum faciunt, licet quatenus sunt Sacramentum, significant gratiam habitalem quam conferunt. Sic ergo verba absolutionis, licet significant, & conferant gratiam ex Christi institutione; ut tamen sunt verba humana, eam determinare non significant, nec faciunt eum sensum; quia ex hominum institutione non sunt imposita ad gratiam significandam, sed remissionem, vel solutionem à vinculis, unde etiam si peccata tollerentur absque infusione gratiæ prout loquendo de possibili, de venialibus videtur certum, & de mortalibus probabilis; adhuc verba essent vera in omni rigore; non ergo faciunt illum sensum determinatum *ego tibi confero gratiam sanctificantem peccatorum remissionem.*

Restat ergo quod sensus illorum verborum sit, quem ipsa sonare videntur iuxta institutionem, & impositionem humanam; scilicet, *Ego te soluo à vinculis, vel tibi remitto offensam diuinam*; ita ut significatum directum harum vocum, non sit infusio gratiæ determinatæ, sed condonatio peccati. Manet tamen adhuc explicandum, quomodo hic sensus verè significetur semper his verbis. Et quidem quando homo non est dispositus sufficienter ad gratiam, si Sacramentum sit nullum, non est inconueniens, quod verba non sint vera; sic enim contingit in aliis Sacramentis, ut cum Episcopus ordinat aliquam incapacem ordinis, quia v.g. non est baptizatus, tunc licet dicat, *Accipe potestatem*, &c. non dat potestatem, & sic verba non sunt vera. Si vero Sacramentum penitentiae cum sententia probabili, admittatur aliquando esse validum, & informe, hoc est non causans actu gratiam ex defectu dispositionis sufficientis; tunc verba erunt vera, sicut sunt vera verba Episcopi ordinantis eum qui est in peccato. Dicit enim, *Accipe Spiritum sanctum*, &c. quæ verba vera sunt quia faciunt hunc sensum *Quantum est ex me, do tibi Spiritum sanctum*; sic in præsentia verba sunt vera, quia significant; quantum est ex me remitto tibi peccata: cum quo stat, non poni remissionem, quandiu non aufertur obex per debitam dispositionem; quia verba hæc in ore Sacerdotis, qui non est Dominus absolutus, sed minister cum potestate limitata, non habent sensum omnino absolutum, sed limitatum, scilicet, si adsint requisiti. Sicut index ordinarius, quando declarat aliquem esse innocentem, vel delinquentem, verba illa non faciunt sensum omnino absolutum sed limitatum, scilicet secundum allegata, & probata.

Maior est difficultas, quomodo verificatur hic sensus in illo alio casu, quando peccata iam fuerat ablata per priorem contritionem, vel confessionem præcedentem. Dicimus tamen, in eo etiam casu esse vera verba, quia non mentitur, qui post dimissum semel debitum, vel offensam, iterum rogatus dicit, se dimittere.

72.
Sensus verborum formæ absolutiois est, quæ sonare videntur iuxta impositionem humanam.

73.
Quomodo verificatur hic sensus, peccata iam per contritionem ablata.

dimittere. Nam sicut, qui semel se obligauit alicui ad aliquid præstandum, potest iterum se ei obligare ad idem, & qui semel vouit, vouet iterum, & iterum & promittit sæpius idem obiectum, sic qui remisit debitum, potest iterum idem remittere, nam remittere in rigore, est obligare se per cessionem iuris, ad non vtendum iure acquisito ratione offensæ in ordine ad talem, vel talem effectum; quare sicut possumus per obligationem repetitam dare id ius, seu ius ad idem alicui, ita per remissionem repetitam possumus renunciare eidem iuri in fauorem alicuius. Sic per professionem religiosam renunciamus sæculo, diuitiis, &c. & tamen repetentes professionem, vel vota religiosa, repetimus absque mediatio eandem renunciationem. Ad renunciandum ergo, & cedendum absolute, non est necesse, quod actu sit adhuc nostrum id, cui renunciamus, sufficit fuisse aliquando nostrum; per cessionem enim repetitam significamus voluntatem efficacem nostram transferendi à nobis illud ius, seu quod non sit amplius in nostro dominio, quam quidem voluntatem possumus repetere, & declarare sæpius verè, & validè, nam illam concessionem esse validam, non est aliud nisi ponere titulum sufficientem, ratione cuius non possumus iam vti iure illo, quod aliquando habuimus, talis autem est quælibet noua remissio, & cessio, si quidem ponit titulum nouum impediens, ne vtatur iure illo quod aliquando habuimus. Et quidem hunc solum esse sensum illius verbi, *remitto*, constat ex vfu omnium hominum qui eandem offensam solent sæpius remittere, ne tamen putant, se mentiri, quando secunda vice remittunt.

74.

Idem autem est sensus verbi *absoluo* cum in hoc Sacramento constet, illud non habere diuersam significationem ab ea, quam haberet verbum, *remitto* quia per illud verbum *absoluo*, exercetur potestas Apostolis data illis verbis, *quorum remisistis peccata*, &c.

Vnde obiter infero explicationem. Thomæ in hoc sensu intellectam legitimam esse, Dicere enim: *Ego tibi Sacramentum absolutionis impendo*, non debet intelligi de ipso Sacramento causate, sed de causato (vt ita dicam) q. d. Ego, quantum est ex me; pono absolutionem (ad quam quidem ordinatur hoc Sacramentum) id est remissionem peccati seu titulum ad hoc, vt peccatum sit remissum, & ius ex peccato ortum sit ablatum. Infero etiā per hæc verba iuxta suā institutionem humanā non significari directè, & determinatè gratiā, sed arguitur quatenus directè significatur remissio peccati: hæc autem ex lege Dei non fit sine infusione gratiæ, & ideo arguitur infusio gratiæ. Potest tamen ipsa infusio gratiæ, in executione esse prior aliquo modo, & magis directè, licet per verba significetur minus directè, & quasi posterius, quia in executione gratia est causa formalis expellens peccatum habituale, & per consequens quasi ex primaria, & directè intentione infunditur, licet verba directè solum significant remissionem peccati, & arguitur gratiā, quæ ponenda est, vt expellatur peccatum debito modo iuxta legem Dei.

75.
Quomodo
gratia con-
fertur in hoc
Sacramento
dum confessio
est de solis
venialibus.

Contra hanc explicationem multa possunt obijci. Primò quia licet ad remissionem peccati mortalis necessaria sit de facto gratiæ infusio, alioquin enim maneret homo sine gratia, & peccato, ad remissionem tamen venialis non requiritur. Vnde si verba absolutionis directè significat solum remissionem peccati non est, vnde colligatur, conferri gratiam in hoc Sacramento, quando confessio est de solis venialibus.

76.

Respondetur, ex remissione peccati, quam significant directè verba colligi virtutem, quā habet ad

causandam gratiam etiam quando confessio est de solis culpis venialibus: quia non potest remitti culpa etiam venialis de facto, vt suppono, absque culpa mortali, quare per illā absolutionem debet saltem indirectè remitti mortalia, si quæ sunt; hæc autem non possunt remitti absque gratia; ergo de primo ad vltimū, verba quæ habent vim ad remittenda venialia, habent etiam vim ad causandam gratiā, quæ simul expellat mortalia, si quæ fuerint. Hæc autē actiuitas Sacramenti non impeditur, quo minus causet gratiam, ex eo quod hic, & nunc non sint expellenda mortalia, nam si Sacramentum ex se habet illam virtutem, operatur effectum, ad tollenda, quantum est de se impedimenta remissionis venialis. Sicut Baptismus, qui est ad mandandum hominem etiam si sit iustus, iam ille, qui baptizatur, adhuc producit nouam gratiam, quia de se habet actiuitatem ad producendam gratiam, quæ tollatur fordes, si fuerint. Sic etiam Pœnitentiam habet eandem vim eodem modo, & habet etiam alium titulum ad causandam gratiam, quia scilicet est Sacramentum reconciliationis, quod ex se tendit ad reconciliandum hominem Deo: reconciliatio autem ex se affert redintegrationem amicitiae, & expulsiōem inimicitiae: cum ergo inimicitia hominis cum Deo non possit expelli, nisi per gratiam, quæ sola est amicitia cū Deo, consequens est, quod per Sacramentum reconciliationis semper producat gratia expulsiua omnis inimicitiae.

Secundò obijci potest, quia si verba non significant actualement ablationem peccati, & solutionem vinculi, sequitur posse verificari formam, & conferri validum Sacramentum hoc, etiam si nullum præcessisset verum peccatum, si penitens faceret peccatum dubium, vel existimatum, & doleret de illo. Nam peccatum, quod iam fuerat dimissum, non magis ligat nunc, quam illud, quod nunquam fuit: ergo si respectu illius datur verum Sacramentum, sic etiā dari poterit respectu huius, quia vtrobique verba significabunt solam conditionem, & remissionem, quantum est ex parte creditoris.

Respondetur, negando sequelam. Ratio autem discriminis est, quod in illo casu verba essent falsa ex defectu obiecti, & propositio esset quasi de subiecto non supponenti, cum diceret, remitto tibi tale peccatum, quod peccatum nunquam fuit. Sicut si aliquis falsò putans dari posse chymaram, promitteret mihi chymeram; promissio esset omnino irrita, & nulla ex defectu obiecti: Sic si Sacerdos absoluat me ab occisione Angelii, absolutio erit nulla, si non habet aliam materiam, cum non habeat obiectum, nec ius, cui nomine Dei renunciet per illam cessionem. Similiter ergo, quando remittit peccata, quæ nunquam fuerunt; remissio erit nulla, quia facit hunc sensum: renuncio illi iuri, quod acquisiuit Deus ex tali peccato: cum ergo nullum ius Deus acquisierit nulli iuri renunciat, & per consequens non est vera remissio, atque adeo propositio erit falsa, cum affirmet remissionem, vbi nulla est remissio. Quando verò peccatum iam fuerat prius condonatum, adhuc secunda remissio esset vera remissio: versatur enim circa verum obiectum, & circa verum ius, cui secundò renunciat, & quod iterum vult non perseverare in Deo, vt supra explicauimus.

Dices in Sacramento extreme unctionis verba illa forme: *Indulgeat tibi Deus quidquid peccasti*, verificantur: licet infirmus nunquam actualiter peccauerit, ergo verba etiam, *Absoluo te à peccatis*, possint eodem modo verificari, licet nullum verum peccatum præcessisset.

Respondetur

Respondeo primò, Transfert antecedens, & nego consequentiam; Nam Sacramentum, vñctionis ex sua institutione respicit peccata solum sub conditione, vt constat ex verbis Iacobi, *si in peccatis fuerit, dimittentur ei*, quod potest explicari, dicendo quod datur primariò, & absolute ad confortandam mentem, & corpus, tanquam vtriusque medicina, ideo datur per vñctionem olei, quod est medicamentum confortarium: hinc autem habet sanare infirmitatem spirituales ex peccato si sit, vel saltem minuire infirmitatem animæ intrinsecam ad resistendum peccato, ne sit olei enim medicina vtroque modo confortat, requirit tamen absolute corporis infirmitatem, & morbum actuale hoc Sacramentum, quia datur tanquam remedium præsens ad confortandum contra periculum spirituale, & corporale præsens mortis instantis hinc est, peccatorum remissionem in illis verbis intelligi solum sub conditione; nam similiter dicitur in forma *quidquid peccasti per visum*; cum contingere possit ægrotum nunquam per visum peccasse, præsertim si erat cæcus, in Sacramento autem penitentia debet intelligi absolute, cum primariò tendat ad remissionem peccati, & reconciliationem hominis cum Deo, & ex sua institutione solum habeat remissionem peccati, vt constat ex Christi verbis, *quorum remisistis peccata* &c. vbi ad hunc effectum solum datur potestas Sacerdotibus, quare vbi nullum est peccatum non potest applicari tale Sacramentum, sicut nec Sacramentum matrimonij, vbi non est coniux, cui alter coniux possit coniungi.

Dixit tamen transfert antecedens, quia fortasse ad Sacramentum etiam illud requiruntur peccata absolute præterita. Si enim peccata sub conditione solum intelliguntur in forma extrema vñctionis, cur non datur illud Sacramentum infantibus morientibus.

Dices, non dici, quia deficit finis primarius qui est confortare mentem, & sanare illum, contra tentationes, & pericula morbi, & mortis. Nam infans non debet resistere, vel præliari contra spirituales hostes.

Sed contra Sacramentum confirmationis tendit etiam primariò ad confirmandum contra hostes fidei, ne homo illis succumbat: & tamen dari potest infanti. Dices id esse, quia infans armatur nunc eo Sacramento, vt postea prælietur, cum fuerit adultus: vñctio verò extrema datur, vt pugnat nunc in conflictu iam præsentem: quare frustra daretur non præliaturo. Sic nec datur perpetuò menti propter eadem rationem. Sed contra adhuc vrgetur extrema vñctio datur ei, qui post rationis vñctum incidit in amentiam etiam diuturnam; & quidem hic potest viginti annos amentia tam impotens est nunc ad præliandum contra Dæmonem, quam perpetuus amentis: nec enim maior spes est de illo, quam de hoc, quod recuperaturus sit rationis vñctum in hoc morbo; ergo finis primarius illius Sacramenti non est præcisè confortare ad prælium vltimum, sed delere reliquias peccatorum; vnde nullis præcedentibus peccatis dari non potest, sicut dicimus de Sacramento penitentia.

Vnde facilius responderi potest secundò, negando, quod in obiectione supponitur, scilicet quod Sacramentum extrema vñctionis dari possit illi, qui nunquam peccauit saltem venialiter. Nam licet Recentiores id asserant: contrarium tamen videtur expresse docere S. Thom. in *supplemento ad 3. part. q. 22. art. 4 ad 1. & 2. vbi eandem tenet Franciscus Syluius lare, M. Nuñus ibi, art. 2. difficult. 2.*

Ledesma 2.4. q. 34. art. 2. & alij quod colligitur tum ex Trident. sess. 14. ante c. 1. de extrema vñct. vbi dicitur hoc Sacramentum esse penitentia confirmationis, quare ij soli videntur capaces ipsius, qui fuerint etiam capaces Sacramenti penitentia; tum ex vñctio Ecclesie, quæ vt vidimus, non dat hoc Sacramentum iis, quos certum est nunquam peccasse, sed iis solis, qui aliquando peccauerunt, quales sunt iis omnes qui aliquando saltem vñctum rationis habuerunt, vt constat ex Rituali Romano in Sacramento extrema vñctionis: cuius ratio alia reddi non potest, vt vidimus, nam posse peccare, si re vera non peccatur, parum refert; potuisse enim peccare, non est aliquid mandandum per hoc Sacramentum, cum non sit aliquid malum, vel reprehensibile, solum ergo attenditur ad peccata ipsa, quæ tales homines commiserunt ante amentiam, ratione quorum forma Sacramenti est vera; cum tamen non sit vera in perpetuò amentibus, eo quod nunquam peccauerint. Denique ratio esse potest, quia Sacramentum illud est medicina, hæc autem non potest applicari, nisi post verbum, & vulnera, requiritur ergo, quod hæc anima fuerit aliquando vulnerata, vt sic possit vñctio vñgi oleo sancto, quod Christus instituit contra vulnera spiritualia, & contra debilitatem, quæ ex illis vulneribus potuisset provenire in agone vltimo, & ideo in forma huius Sacramenti mentio fit peccatorum, quia debilitas cui intenditur applicari remedium, est quæ provenit ex peccatis commissis, & in forma Ecclesie Græcæ, quam affert Aradius de Sacrament. Ecclesie Orientalis lib. 5. c. 2 fit etiam mentio de peccatis, dum peritur à Deo, vt tribuat ægroti sanitatem ab infirmitate spirituali, & corporali; subponitur ergo infirmitas peccati præcedentis, Quævis autem in forma exprimentur peccata per visum, v.g. non requiritur necessariò, quod peccauerit per visum, quia ex omnibus illis formis partialibus fit vna integra, cuius sensus est: *Indulgeat tibi Deus quidquid peccasti per sensum omnem*; ad cuius veritatem sufficit quod peccauerit per aliquem sensum, sicut etiam quando Sacerdos absoluit à quatuor peccatis, quorum vnum non fuit verè peccatum absolutio est valida, & vera, quia absoluit indiuisibiliter à reatu illius collectionis: Sic ergo verificatur hæc forma. De hoc tamen ex professo disputare non est huius loci, sed pertinet ad tractatū de extrema vñctione nunc sufficiat tetigisse.

Vrgetur adhuc; quia si aliquis iam sit solutus à vinculis scorporeis, quibus antea tenebatur, non potest postea aliquis cum veritate dicere *ego te soluo à vinculis*, neque ad veritatem huius loquutionis, sufficit habere voluntatē quantā ex se est, soluendi illum, si solutus non esset. Ergo nec erunt vera illa verba in absolutione Sacramentali, quando re vera penitens nullis vinculis ad ringitur, quia iam olim ab eis omnino fuit solutus.

Respondetur, negando consequentiam. Ratio differentia inter vincula corporea, & vincula spiritualia peccatorum hæc est, quod propositio illa prolata de solutione vinculi corporei habet pro obiecto immediato ipsam solutionē vinculi corporei, quam solum affirmat; vnde si re vera non sit à parte rei solutio præsens à me posita propositio mea non est vera. Quando verò affirmo solutionem vinculi spiritualis, obiectum immediatū, quod affirmo, non est ipsa ablatio externa vinculi, sed actus meæ voluntatis, quo ego interius cedo iure acquisitio ex offensa, & obligo me ad non vten- dum eo iure ad id, ad quod prius poteram ratione offensa rationabiliter vti. Quando enim dico, *condono, seu remitto vel dono*, affirmo actum voluntatis,

ris, qui est cessio, remissio, cōdonatio, seu voluntas me obligandi idem autē affirmo, quādo dico, *absoluo*; nam verbum, *absoluo* & verbum *remitto*, idem prorsus significant in hoc Sacramento, vt constat ex eius institutione, in qua vtroque verbo indifferenter vsus est Christus. Potest ergo verē affirmari vtrumque etiā si iam antea peccatum iterum remissum esset; quia licet homo solutus à vinculis corporeis non possit amplius solui: potest tamen offensa seu debitum remissum iterum atque iterum remitti, quia potest offensus, vel creditor iterum atque iterum se obligare ad non exigendum illud debitum, nec indignationem concipiendam propter illam offensam, quod propriē cedere iure, & remittere offensam, vt vidimus, sicut se iterum potest obligare id, ad quod iam prius erat obligatus.

83. In istis: ergo posset aliquis iterum, atque iterum contrahere matrimonium cum eadem coniuge, quia contrahere matrimonium, nō est aliud, nisi obligare se, & dare coniungi potestatem supra proprium corpus: potest autem coniux iterum, atque iterum se obligare, addito nouo vinculo obligationis nouæ ad id, quod iam antea erat obligatus; poterit ergo fieri de nouo cōtractus matrimonij, & per consequens nouum Sacramentum: cum nō detur matrimonij cōtractus inter baptizatos, quin detur etiam verum Sacramentum.

Respondetur, negando sequelam, potest quidem coniux iterum, & sepius se obligare de nouo, & addere nouum vinculum, quod se iterum obliget ad seruandum id, quod promissum in matrimonio illa tamen obligatio, aut promissio non est matrimonium; quia cōtractus matrimonij, non est quæcumque promissio, aut obligatio mutua, sed illa traditio actualis, per quam coniux tradit se, & introducit coniugem in possessionem actualem. Introductio autē in possessionem, & traditio actualis non potest repeti, cum significet inceptionem; possunt ergo sponsalia de futuro sepius fieri addita semper noua obligatione, quia non afferunt traditionem, nec introductionem actualem in possessionem: matrimonium autem cum eadem non potest repeti, nisi prius fuisset legitime dissolutum prout dissoluitur matrimonium ratum non consummatum per summi Pontificis auctoritatem: tunc enim posset iterum postea de nouo celebrari inter eosdem. Sic etiam professio solemniter religiosi non potest repeti: potest quidem religiosus renouare sepius vota suæ professionis, & obligare se de nouo addito nouo vinculo, sicut & potest renouare sepius vota simplicia obligando se de nouo: illa tamen renouatio, & noua obligatio non est noua professio, quia professio est traditio actualis, & introductio in possessionem, quod non potest iterum fieri, nisi prior professio auctoritate Summi Pontificis fuisset irritata, quod idē de matrimonio, & aliis similibus cōtractibus dicendum est.

84. Tertiō principaliter obiici potest, quia si absolutio Sacerdotis significat & operatur remissionē culpæ, nō possumus explicare, quomodo verum sit id, quod multi ex Patribus communiter dicūt, scilicet sententiam Petri præcedere, & sententiam Dei subsequi, quem modum loquendi vsurpāt Cypriā. Hilarius, Bernard. Hugo de S. Victore, quorū verba affert Vasquez in *presenti art. dub. 1. n. 8. & 9.* cum Ruaro, & VValdensi, qui idem obseruauerunt: si autem Sacerdos absoluit à culpa, non constat, quid postea soluat Deus: non ergo sequitur sententia Dei, post sententiam Sacerdotis.

85. Hæc difficultas magis urget contra illam senten-

tiam supra relata: nam si Sacerdos non absoluit, sed declarat eum qui iam erat solutus, vel si non absoluit à culpa sed à pœna, minus potest intelligi quod sententia Petri præcedat; debuisset enim dici contra sententiam Dei præcedere, & Sacerdotalem subsequi.

Triplex ergo explicari potest ille modus loquendi Primò, vt licet sententia Sacerdotis sit verē eadem Dei sententia simul absoluitis per os Sacerdotis, nec sint duo tribunalia, aut appellatio à sententia vnius ad alium iudicem; dicitur tamen subsequi sententia diuina, hoc est, approbatio, & cōplacencia in sententia Sacerdotis. Quia explicatio P. Vasquez tribuit Augustino *tom. 4. lib. de vera, & Augusti. falsa pœnitent. cap. 9.* in illis verbis: *Quicumque solueritis super terram soluetur, & in calis: hoc est ego Deus, & omnes ordines celestis militia, & omnes sancti in mea gloria laudant vobiscum, & confirmant, quos ligatis, & soluitis super terram.* Aduerte tamen, illum librum non esse Augusti, sed aliterius, qui c. 17. citat sententiam eiusdem Augusti. aduerte etiam illa verba non haberi c. 9. sed 10. eiusdem libri.

Secundò, & facilius explicari potest de sententia Dei, quæ proferenda est, vel in die iudicij vniuersalis, vel in iudicio particulari singulorum in eorum morte: tunc enim Deus terminat totam causam, & reddit præmium, vel pœnam iuxta id quod prius à Sacerdote in terris fuerat iudicatum.

Tertiò, & fortasse verius explicari potest quatenus post Sacerdotis sententiam Deus eius iniquitū vult producere gratiam, quia re ipsa homo soluitur à peccatis, atque ita Sacerdos qui præit, Deus subsequitur exequens solutionem, quam Sacerdos decreuerat.

Contra hanc doctrinam obiici potest quartò, si verba Sacerdotis significant verē remissionē culpæ, ergo pro eo signo, pro quo intelligitur verba prolata intelligitur iam culpa remissa; Tū quia pro eo priori intelliguntur vera; ergo conformia suo obiecto: Tū etiā quia vt intelligatur debitū extinctū sufficit intelligi remissionē creditoris, si ergo pro illo priori signo iā est remissio Dei per os Sacerdotis, iā intelligitur etiam debitum remissum. Consequens autem est falsum, quia culpa de facto non expellitur, nisi per gratiam habituale, quæ est forma iustificans, & causa formalis nostræ iustificationis, gratia autē non intelligitur producta pro illo priori, quo sūt verba, quia gratia est effectus verborū, siue physice siue saltem moraliter, ergo verba intelliguntur pro priori naturā ante gratiam, & per consequens remissio intelligitur, antequam debitum sit remissum: remissio enim per se significatur per ipsa verba Sacerdotis. Debemus ergo fateri, quod verba non significant remissionem secundum se, sed gratiam habitualem remissionem, seu expulsiuam peccati.

Respondetur, verba Sacerdotis procul dubio intelligi pro aliquo priori, antequam peccata sint remissa, vt argumentum probat. Ad inconuenientiam verò, quæ inferebantur: Respondetur ad primum, non requiri ad veritatem verborum, quod pro eodem signo, quo sunt verba, sit etiam obiectum; sed satis est si sit pro eadem duratione realitatis enim verba consecrationis sunt causa presentie corporis Christi sub speciebus; & per consequens sunt pro aliquo priori naturæ ante ipsam presentiam: pro quod tamen signo naturæ intelliguntur vera veritate radicali, non formaliter, vt explicauimus in *tractatu de Eucharistia. disp. 11. sect. 6.* Sic dicimus nunc de verbis absolutionis, pro illo priori pro quo præcedunt suum effectum.

89. Ad secundum verò inconueniens, quod inferebatur, scilicet, quod pro illo priori intelligeretur iam debitum extinctum, respondimus ex professo *disp. 7. de virtut. penit. sect. 9. n. 160. & sequentib.* ubi variis modis illud argumentum dissoluimus. Porro ex ibi dictis aduertendum vltimò est, gratiam habitualement, licet sit primus, & principalis effectus, quem verba causant in hoc Sacramento, non tamen significari directè, & determinatè per verba, sed solum indeterminatè, vel arguitiue, sicut etiam in Sacramento matrimonij verba contrahentium causant gratiam, non tamen eam significant directè, quatenus humana verba sunt, sed solum consensum, & obligationem, & in Sacramento ordinis verba Episcopi: *Accipe potestatem offerendi sacrificium*, &c. licet causent immediate gratiam, non tamen eam significant, vt verba humana sunt, sed potestatem Sacerdotalem, licet eam significant, prout verba Sacramentalia sunt. Sic in presenti verba absolutionis causant gratiam non tamen eam directè, & determinatè significant, prout verba humana sunt, sed arguitiue, quatenus remissio peccati de facto non sit, nisi media gratia habituali, licet prout verba Sacramentalia sunt, eam directè, & determinatè significant.

90. Dixi tamen semper gratiam non significari per verba determinatè, quia indeterminatè, & quasi sub distinctione non nego significari: significatur enim remissio peccati: hæc autem, vt dixi, fieri debet vel extrinsece, vel per formam intrinsecam, ergo qui dicit, *remitto* significat se altero ex illis modis remittere scilicet vel extrinsece, vel per formam intrinsecam. Hoc tamen non sufficit, vt gratia dicatur simpliciter significari ex vi verborum, quia sicut in Eucharistia illa vox, *corpus*, significat corpus humanum, viuum, vel mortuum, & tamen corpus viuum non ponitur ex vi verborum, quia verba illud determinatè non significant; sic verbum, *remitto*, significat remissionem extrinsecam, vel intrinsecam: quando autem ponitur de facto intrinseca per gratiam habitualement, non dicitur poni omnino ex vi verborum, quia verba de se eam determinatè non exigebant ad sui veritatem, & in hoc sensu diximus, sensum formæ non esse: *Ego confecto tibi gratiam remissionem peccati*, quia scilicet, verba non faciunt determinatè illum sensum, cum possent verificari absque illo.

SECTIO IV.

Utrum forma absolutionis possit per modum deprecationis proferri?

91. *Exempla communia sunt, si sacerdos dicat: Absoluat te Deus: vel, Absoluitur seruus Christi, &c. an valide absolueret? Auctor quidam coetaneus S. Thomæ contendebat, non solum posse, sed expedire magis illum modum deprecatorium, contra quem scripsit S. Thomas opusc. 2. 2. Alij verò videntur eam formam admittere saltem tanquam sufficientem, quos refert Suarez in presen. disp. 19. sect. 1. n. 24. & confirmari potest ex vsu Græcorum, qui eo modo dicuntur absolueri per solam deprecationem. Alia verò fundamenta inferri affertur.* Communis Theologorum sententia docet, formam non posse valere sub modo deprecatio. Hanc docuit ex professo S. Thomas opusc. illo 2. 2. & in presen. q. 84. art. 1. & alij, quos referunt, & sequuntur Suarez ubi supra, & Vasquez in presen. quest. 84. art. 1. dub. 1. & quidem sententiam contrariam, quatenus addebat, non debere formam proferri modo enunciatiuo, sed deprecatio, S. Thom. merito appellat temerariam, & præsum-

P. Joan. de Lugo, de Penitentia.

ptuosam; tum quia audet reprehendere formam communem Ecclesiæ Romanæ, Tum quia nititur fundamento absurdissimo, scilicet, quod Deus solus absoluat, sacerdos verò non habeat potestatem clausi ad absoluendum.

Rationes pro hac certa conclusione aliquæ adduci solent. Prima, quia sacerdotes non concurrunt ad effectum huius Sacramenti, sicut sancti viri ad operandam miraculosè sanitatem, ad quam solum concurrunt imperando: At verò ad effectum Sacramenti concurrunt instrumentaliter physice, debet ergo hoc ipsum significari per formam. Sed hæc ratio patitur instantiam contra se in extrema vnctione, in qua etiam Sacerdos concurrens instrumentaliter, & tamen forma proferitur deprecatoriè; quid enim obstat, quominus verba deprecatoria acceperint virtutem à Deo infallibilem ad causandam gratiam? Adde, falsum esse id quod supponitur, sacerdotem concurrere physice ad effectum Sacramentorum, vt diximus in tractatu de Sacramentis in genere.

Secunda ratio est, quia Sacramenta nostra significant, quod faciunt: si ergo sacerdos verè absoluit, debet verbis significare se absolueri. Hoc tamen patitur eandem instantiam; nam in extrema vnctione sacerdos verè confert gratiam Sacramentalem; & tamen suis verbis solum orat Deum pro remissione peccatorum illius infirmi.

Meliùs ergo probatur conclusio ex ipsa institutione huius Sacramenti: Primò quia institutum est per modum iudicij: forma ergo debet proferri per modum sententiæ: certum est autem, sententiam non proferri à iudice verbis deprecatoriis, sed enunciatiuis: ergo Sacerdos non absoluit valide deprecando, sed potestatem suam ostendendo verbis enunciatiuis.

Secundò ex eadem institutione probatur, quia Christus non dixit, peccata, pro quorum remissione oraueritis, dimittentur, sed peccata, quæ vos remisistis, remissa erunt: aliud autem est petere alicui veniam peccati, aliud verò remittere illi peccatum, vt constat: ergo vt verificetur promissio Christi, Sacerdos nō debet orare, sed remittere, quia alioquin non ponitur id, cui promissa est ablatio peccati.

Denique confirmari potest ex vsu Ecclesiæ, in qua Sacerdos ante illa verba, *Ego te absoluo*, præmittit deprecationem, dicens *Miserere mihi, &c. Dominus noster Iesus Christus te absoluat, &c.* quibus verbis non confertur effectus Sacramenti, vt docet Concilium Tridentinum sess. 14. cap. 3. dicens formam Sacramenti, huius positam esse in illis verbis, *ego te absoluo, &c. Quibus verbis* (inquit) Ecclesiæ sancta more preces quadam laudabiliter adiunguntur: ad ipsius tamen forme essentiam, nequaquam spectant. Ergo verba deprecatoria non sufficiunt ad formam huius Sacramenti, quia alioquin ante illa verba, *Ego te absoluo*, posita esset forma sufficiens in illis deprecationibus præcedentibus.

Obiicitur primò modus loquendi Partum, qui formam absolutionis vocare solent orationem, & preces sacerdotis. Dionys. de Ecclesiast. hierarch. c. 7. vt exponit Turrian. 4. contra Magdeburg. c. 12. Aug. 4. de Baptismo relatus in c. Manus, 1. q. 1. & lib. 3. de unico Baptismo cap. 15. & 16. in lib. de penit. relatus in c. Agite, de penit. dist. 1. Leo Papa epist. 91. ad Theodor. in princip. & refertur in c. Multiplex, de consecratione dist. 1. vbi ait, indulgentiam peccatorum sine sacerdotum supplicationibus non posse obtineri.

Respondetur, formam absolutionis appellari aliquando nomine orationis, & precum, primò propter preces cōsequentes, & cōcomitantes, quæ cum

R

forma